

Preek n.a.v. 1 Kor. 15 'Zullen we ook voetballen op de nieuwe aarde?'

Ds. Maarten van Loon (Dalfsen-Oost), april 2013

Liturgie

Votum en zegengroet

Zingen: Psalm 8: 1, 4, 6

Lezing van de Tien Geboden

Zingen: Psalm 65: 2, 3

Gebed

Schriftlezing: 1 Kor. 15: 35-43; 50-53

Zingen: GKB gez. 114: 6, 7

Preek (over gelezen verzen uit 1 Kor. 15)

Zingen: GKB gez. 113

Gebed

Collecte

Zingen: Opwekking 585

Zegen

Preek

Probeer je je wel eens voor te stellen hoe het zal zijn op de nieuwe hemel en aarde?

Ik wel. En ik denk de meesten van ons wel eens. Of misschien heb je het er op catechisatie, club, Bijbelstudie of vereniging samen wel eens over gehad.

Een weet je wat ik dan altijd van die leuke vragen vind? En niet alleen leuk, maar ook eigenlijk best wel logisch, en ergens ook wel belangrijk. Het zijn de vragen van het type: zou er op die nieuwe aarde ook dit-of-dat zijn? Ik zal een paar voorbeelden geven:

[1] Zou er op de nieuwe aarde ook gevoetbald worden?

[voetbal, iha sport. Velen van ons genieten daar zo van, kunnen zich erin kwijt]

[2] En zou daar ook muziek zijn, muziek gemaakt worden? Muziek van het soort waar ik zoveel van houd? [er zijn hier veel mensen die muziek maken – met veel plezier. En anderen die ervan genieten]

[3] En wat te denken van dingen als bier en wijn? En in het algemeen: die dingen die – als je ze met mate gebruikt – net even wat je aan het leven geven? [in deze cat. ook lekker eten]

[4] En tenslotte: zou er daar ook intimiteit zijn? Dat je geniet van de nabijheid van anderen? En seksualiteit? [ook dingen waar je vreselijk van kunt genieten]

[5=zwart]

Er zouden vast nog wel meer voorbeelden te verzinnen zijn. Waarom noem ik deze voorbeelden?

Nou, het gaat mij even om twee dingen:

1. Soms hoor ik wel eens: de eeuwigheid moet wel saai zijn. De hele tijd maar zingen ... En ik houd helemaal niet van zingen! Nee, geef me dan maar de dingen die hier op deze aarde het leven zo mooi en leuk kunnen maken. Dus – dat is even het punt: we kunnen ons er weinig bij voorstellen en daarom hebben we ook niet zo'n verlangen naar het eeuwige leven. Het klinkt saai en braaf. En dus niet aantrekkelijk. [zeg niet: iedereen ziet dat zo, maar ...]

2. Zo kom ik bij het tweede. En dat was waarom ik die voorbeelden noemde. Want die gingen allemaal over ons lichaam – op een of andere manier. Je hebt immers benen nodig om tegen een bal te kunnen trappen, je vingers heb je nodig om een instrument te kunnen bespelen, je mond en nog een aantal andere lichaamsdelen heb je nodig om te kunnen drinken en wat je drinkt ook te verwerken, en ook intimiteit en seksualiteit hebben deels iets lichamelijks.

[6] En zo kom ik bij het thema van vandaag [in vraagvorm]: wat voor lichaam zullen we eigenlijk hebben op de nieuwe aarde? En wat gaan we daar dan doen? Valt daar misschien vanuit de Bijbel iets over te zeggen?

Het antwoord is ja. En dat antwoord heeft alles met Pasen te maken, de opstanding van Jezus. En het antwoord hierop vinden we onder andere in 1 Kor. 15. [7] Ik beloof je: aan het eind van de preek weet je of je op de nieuwe aarde zult voetballen enzovoort.

***

De nieuwe hemel en aarde en lichamelijkeheid. [8] Ik wil proberen dit in 2 stapjes aan te pakken.

1. Vanuit Pasen [algemeen]
2. Vanuit het beeld van de graankorrel [iets specifieker]

Doel: laten zien: er is iets van een doorgaande lijn vanaf de schepping naar de nieuwe aarde.

1. Vanuit Pasen [9]

Twee weken geleden was het Pasen: de dag van Jezus' opstanding. En vandaag zeg ik expres even: de dag van Jezus' *lichamelijke* opstanding. Er stond geen geest op of zo, nee een compleet mens, Jezus, die tegelijk de Zoon van God was. Sterker nog, Jezus was *mens* geworden. Hij had vlees en bloed aangenomen - Kerst. [9.1]

Je kunt zeggen: dat was nodig vanwege Gods reddingsplan. Zonder lichaam kon Jezus immers niet lijden en sterven? Dus: Hij moest wel mens worden.

En dat klopt. Zo vertelt de Bijbel ons Gods plan met ons en met deze wereld. Zo moest de redding tot stand komen. En daarom heb ik dat met Kerst en later nog een keer ook zo gezegd: Jezus moest een mens van vlees en bloed worden, om te kunnen lijden en sterven en opstaan. Voor ons.

Maar we kunnen nog een stapje verder gaan en vragen: wat betekent het dat God deze weg koos? Daar begrijpen wij lang niet alles van. Maar uit de Bijbel blijkt wel: de menswording en de opstanding van Jezus laten ons iets heel belangrijks zien, [10] dat alles te maken heeft met die vragen over voetbal, genieten van muziek, eten en drinken en intimiteit.

Het laat ons dit zien: *God wil door met de mens*. [11] De héle mens, niet alleen zijn ziel dus, maar: lichaam en ziel. De Bijbel laat zien: de schepping wordt niet afgeschreven; God gaat niet totaal iets nieuws beginnen, nee, Hij gaat die schepping *genezen*. Hij gaat heel de schepping bevrijden [Bijb. taal; Rom. 8!]. Ik ga nu niet allerlei teksten bij langs die dat zeggen – dus dat moet u even van mij aannemen, maar dat is dus het punt: God werkt niet aan vervanging maar aan vernieuwing. Dat geldt dus in de schepping in het algemeen en dus ook voor de mens, de hele mens: ziel en *lichaam*.

Tijdens zijn leven had Jezus dat al duidelijk laten zien, door zijn genezingswonderen. Jezus lichtte een tipje van de sluier op. Ook wat lichamenlijk stuk is zal weer heel worden. Ons lichaam is stuk – in de zin dat het slijt, oud wordt, ziek kan worden, beschadigd kan raken. En hetzelfde geldt voor ons denken en voor onze geest. Maar ziel *en lichaam*: ze zullen helemaal genezen worden.

Dus wat maakt Jezus' menswording en opstanding duidelijk? [12] Dat het gaat om herstel van de hele mens. Met alle verschil [straks] tussen nu en dan: er zal ook overeenkomst zijn. Adam en Eva zullen na de zondeval heus niet opeens in een andere wereld terecht gekomen zijn, die ze totaal niet kenden. Veel was zelfs hetzelfde. Voor nu van belang: God schiep zegmaar een lichamenlijke wereld.

Adam en Eva hadden als ze hadden gewild rustig een balletje kunnen trappen. Dat hoorde bij de wereld zoals God die gemaakt had. En waarvan Hij zei: zie het was zeer goed.

Straks komt er een omgekeerde zondeval. En dan is het opnieuw alleen maar: zeer goed? Wordt daar dan alleen maar gezongen? Ik geloof er niks van.

Ik denk dat er van alles en nog wat gedaan wordt.

Dat je dan ook eenzelfde manier genieten kunt van allerlei dingen waar we nu soms ook zo van kunnen genieten. En er zal maar één verschil zijn: het genieten zal zuiver zijn. Zonder wanklank.

Daar kan ik me geen complete voorstelling van maken. Maar dat hoeft ook niet.

Laatst waren we met een aantal collega's bij elkaar – allemaal dominees dus – en toen hadden we het ook over deze dingen en we zeiden tegen elkaar: hoe het precies zijn zal – geen idee. Maar we laten ons graag verrassen, want het zal ongetwijfeld goed zijn.

En waarom zal het ongetwijfeld goed zijn – en zeker niet saai? Nou, kijk om je heen, zie, proef het leven in al z'n facetten. Dan zie je misschien van alles lelijks, maar ik denk ook dat je heel veel ziet van Gods oorspronkelijke schepping, van de enorme variatie die Hij gemaakt heeft. En daar horen dus menselijke lichamen bij met benen die tegen een bal kunnen trappen. Daar hoort muziek bij en de emotie, het gevoel die dat oproept. Daar hoort de liefde bij. En tal van dingen. In die termen leert de Bijbel ons te denken over het leven op de nieuwe aarde. Ik zeg nu een paar keer: aarde, nieuwe aarde. Dat is een Bijbelse term en ook die laat zien: *het is niet iets totaal anders*. Nee, wéér een aarde, maar dan een nieuwe of vernieuwde.

Misschien moeten we vanmorgen dezelfde les leren als sommigen van de Korintiërs. Voor Grieken was het namelijk erg moeilijk om in een lichamelijke opstanding te geloven. Waarom? Nou, zij zagen het lichaam als minderwaardig. [13] In Bijbelse termen: als aards [of: werelds]. Nee, de *ziel* - dáár ging het om. Dat was het zuivere leven. Zo zat de Griekse filosofie van die tijd in elkaar. Het ging zelfs zo ver dat gezegd werd: het lichaam is de kerker [gevangenis] van de ziel.

Ja, nou, dan moet je met een lichamelijke opstanding aankomen! Ben je eindelijk dat lichaam kwijt, is de ziel uit zijn gevangenis ontsnapt, krijg je je lichaam weer terug!

Iets van dat Griekse denken – daar hebben wij ook nog last van denk ik. Via iemand als Augustinus is het heel nadrukkelijk het christendom binnengekomen. Met name op het gebied van seksualiteit. Augustinus zei: seksualiteit is puur voor de voortplanting. En als man en vrouw er samen van genieten dan is dat zondig.

Daar had hij hele redeneringen bij [zal ik je besparen; tijdens studie wel doorgelezen]. Maar dit is dus een voorbeeld hoe een denkbeeld uit je eigen tijd je als christen kan beïnvloeden. Augustinus las dat Griekse denken zo in in de Bijbel.

Maar wel ten onrechte! Want de Bijbel laat zien: niks alleen maar geestelijk. De werkelijkheid waarin we leven, inclusief de dingen waar we vreselijk van genieten, zijn door God zo bedoeld bij de schepping. Er is alleen iets stuk gegaan bij de zondeval en behoorlijk ook. Maar nog steeds herkenbaar als het product van een briljante Schepper. En diezelfde Schepper zal nu zijn oorspronkelijke schepping gaan vernieuwen. Nou, reken dan maar dat het resultaat bepaald niet saai is. Laat je er maar door verrassen, verlang er maar naar!

2. Vanuit het beeld van de graankorrel [14]

In 1 Kor. 15 zit een heel mooi beeld dat waar ik net het over had helemaal onderstreept.

Want je zou kunnen zeggen: God maakt compleet nieuwe mensen. Wie overlijdt: diens lichaam verdwijnt. Stof ben je en tot stof zul je weerkeren – dat was immers de vloek na de zondeval. [14.1]

Je zult begrijpen: die tekst paste goed bij dat Griekse denken waar ik het net over had. [14.2] Die kerker, die gevangenis die ons lichaam is, laat die maar tot stof vergaan. Trouwens, in een modern jasje komt je dit vandaag ook tegen. [14.3] Ons bestaan is toch vooral geestelijk en als er iets voortleeft dan is het de ziel.

En tegenover die gedachte zet Paulus nu het beeld van de graankorrel. Een prachtig beeld dat inspeelt op die gedachte van: het lichaam is minderwaardig. Paulus geeft het a.h.w. een beetje toe: [14.4] een graankorrel – ziet die er niet lelijk uit [onaanzienlijk, zwak]? Net zoals het menselijk lichaam lelijk kan zijn, of geworden kan zijn door ziekte enzovoort? Net zoals het menselijk lichaam zwak is?

Maar stop die graankorrel eens in de grond en kijk wat er dan uitkomt! Iets geweldig moois, vele malen mooier dan de korrel die de grond in ging. Hoe is het mogelijk!

Begrijpen doet Paulus het ook vast niet, maar zegt hij: juist doordat zo'n zaadje dood is of dood gaat, kan het dat prachtige leven eruit voortkomen. Zo zag men dat namelijk in de tijd van Paulus: een zaadje gaat dood in de grond. Dat is nodig voor dat prachtige nieuwe leven.

Nu kunnen we het beeld begrijpen. Paulus zegt: een gestorven lichaam gaat de grond in. Misschien ziet het er niet of niet meer zo mooi uit. Het is 'onaanzienlijk en zwak'. Net als die graankorrel. Maar vergis je niet: het zal gaan bloeien als nooit te voren. [15] Want, zegt Paulus, je mag begraven zien als zaaïen! Zaaïen voor de opstanding. Wat een troostvol beeld! Zeker als je iemand moet begraven of dat korter of wat langer geleden hebt moeten doen.

Met het oog op de vragen van vanmorgen/middag/avond: zie je wat er in dit beeld meekomt? *Jij wordt gezaaid en jij bent het ook die weer wordt opgewekt.* [15.1] Het is nog steeds jouw lichaam. Maar dan helemaal gaaf. Dus niet een lichaam dat weer ziek kan worden; dat het af laat weten; dat vroeg of laat aftakelt.

Als dit nog niet overtuigend genoeg is, kijk dan eens in vers 52. Daar heeft Paulus het over diegenen die nog in leven zijn als Jezus terugkomt. Die zullen *veranderen*. [15.2] Hun lichaam wordt hen niet afgepakt of zo, nee, het wordt *veranderd*. Gaat over in helemaal gave staat. [15.3]

Dat is wat Paulus met een geestelijk lichaam bedoelt. Niet in de zin van: dat het geen body heeft, dat het niet uit materie bestaat, maar: de brandstof waar het op draait. Helemaal aangesloten op God. In intieme verbondenheid met Hem. [15.4]

[16] En hoe zit het nou met dingen als voetbal, muziek, drinken, intimiteit? Ik zal ze zo meteen allemaal bij langs lopen. Maar eerst nog één algemener iets: er zal net als nu enorme variatie zijn. [16.1] Dat leid ik af uit wat Paulus zegt in dat gedeelte over al die verschillende lichamen die er zijn. Het is wat onhelder wat hij precies bedoelt. Maar het lijkt me toch het meest waarschijnlijk dat hij bedoelt dat er net als nu in de opstanding straks allemaal verschillende mensen zullen zijn. Zeker geen eenheidsworst. Net zoals ieder mens nu uniek is, zal dat straks ook zo zijn. Je houdt iets van je eigenheid. Jij gaat als een zaadje de grond in en er groeit iets uit. Nee, niet vanzelf: God geeft de vorm die Hij heeft vastgesteld en elk zaadje – vers 39 – en lees dus: elk mens is weer anders.

En nu die vier concrete dingen. [16.2]

Voetbal: ja, er zal gevoetbald worden! Hoe? Geen idee. Maar als er lichamen worden opgewekt dan moet toch zoiets als voetbal mogelijk zijn. Vind je dat te platvloers? Maar het is toch een scheppingsmogelijkheid? Adam en Eva hadden toch, als ze op het idee gekomen waren, in het paradijs ter ontspanning een balletje kunnen trappen?

Het zal duidelijk zijn: het gaat me niet om het voetballen an sich. Maar om het feit dat we een lichaam hebben waarmee we bezig zijn.

Ik stel me dan ook voor dat het geen Luilekkerland is. Maar dat er gewerkt moet worden. Net als Adam en Eva in het paradijs weliswaar overvloed hadden, maar ze moesten wel zelf hun maaltje verzamelen. Het verschil tussen het werk voor en na de zondeval is dat het na de zondeval gepaard ging met 'dorens en distels' en dat je als mens, oude vertaling, 'in het zweet uws aanschijns' je werk zult doen. Dus: zwoegen en zweten.

De Bijbel zegt er zo goed als niets over, dus ik kan dit niet als absolute waarheid verkopen. Maar als ik let op hoe de Bijbel de lijn doortrekt van schepping naar, wat we dan noemen, herschepping, dan ligt het toch het meest voor de hand dat er gewerkt zal worden en gegeten en gedronken.

Nogmaals: dat weet ik niet precies. Het is ook niet zo heel belangrijk hoe dat precies zal zijn. Wat ik maar zeggen wil is dat je op grond van de Bijbel juist niet zo'n grote afstand moet scheppen tussen deze aarde en de nieuwe aarde. Alsof het totaal anders zal zijn. Maar dat is dus niet zo. Je mag er gerust in heel aardse termen over denken.

Zo ook over muziek. In de Bijbel al lezen we dat er in de hemel muziek is. Muziek is zeker niet iets alleen van 'deze aarde'.

En dan intimiteit. Ik noem het maar even zo. Van Jezus leren we immers al dat het huwelijk er op de nieuwe aarde niet meer zal zijn. Dan neem ik aan dat ook de seksualiteit, zoals wij die kennen, er niet meer is. Maar ik kan me niet voorstellen dat het hele idee van de mens als relationeel wezen, dus als wezen dat op anderen betrokken is, leeft van samenzijn met anderen enz., dan verdwenen zal zijn. Want dat relationele zit immers in het wezen van God zelf. Het komt voort uit het innige samenzijn van Vader, Zoon en Heilige Geest. Er staat in Genesis niet voor niets: laat *Ons* mensen maken naar *Ons* beeld. Ook al kunnen we het niet precies weten, het ligt toch zeer voor de hand te denken dat we niet als eenlingen in de eeuwigheid zullen leven. Maar samen. Misschien wel samen met mensen met wie we hier ook al samen optrekken.

Ik stel me het nieuwe leven op de nieuwe aarde dus vanuit wat de Bijbel zegt vrij concreet voor. En toch – het zal een grote verrassing zijn. Wat misschien nog wel de grootste verrassing zal zijn is hoe al die dingen zonder zonde, zonder enige wanklank, zonder pijn, zonder verdriet enzovoort kunnen zijn. Laat je er maar door verrassen. *Denk aan de eeuwige toekomst in termen die je al kent.* Neem alles wat je hier op aarde mooi vindt, waar je van geniet enzovoort. Denk alle zonde en ellende enzovoort weg. En dan nog veel en vee mooier. Dat is het eeuwige leven. Heb je er al zin in?